

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГРОШОВО - КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку України проведення максимально ефективної грошово-кредитної політики є одним з вирішальних чинників розвитку економіки в цілому та розвитку фінансово-кредитної системи зокрема.

Динамічні зміни, що відбуваються в економіці, фінансовій та банківській системах обумовлюють постійний пошук механізмів формування та реалізації грошово-кредитної політики в Україні.

Основні теоретико-методологічні та практичні аспекти грошово-кредитної політики відображені у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: Б. П. Адамик, В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик, О. І. Барановський, Т. А. Васильєва, Р. А. Герасименко, Е. Дж. Долан, К. М. Д'яконов, І. І. Д'яконова, Т. В. Запаранюк, Ф. О. Журавка, В. В. Козюк, О. М. Колодізєв, В. О. Лепушинський, О. В. Луняков, І. О. Лютий, А. М. Мороз, О. П. Орлюк, М. Ф. Пуховкіна, В. В. Рудько-Силіванов, М. І. Савлук, Т. Г. Савченко, І. В. Сало, А. В. Сомик, С. М. Фролов та інші.

І. Лютий визначає грошово-кредитну політику як державне регулювання сфери грошового обігу та кредитних відносин [3]. О. М. Колодізєв переконаний, що грошово-кредитна політика – це сукупність методів та інструментів у сфері грошового обігу і кредитних відносин, що використовує держава для регулювання грошово-кредитних відносин [2]. У Законі України «Про Національний банк України» грошово-кредитну політику визначено як «комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України через використання визначених Законом засобів та методів» [1].

Нинішня грошово-кредитна політика держави призводить до постійного збільшення зовнішнього боргу та виснаження валютних резервів країни, що зумовлює труднощі із залученням ресурсів. Тому на сучасному етапі актуальним завданням є реформування державної грошово-кредитної політики України.

Грошово - кредитна політика в системі забезпечення економічного зростання держави має бути заснована на таких принципах:

1. Беззаперечна пріоритетність досягнення та підтримання цінової стабільності.
2. Режим плаваючого обмінного курсу.
3. Перспективний характер прийняття рішень, які ґрунтуються на макроекономічній основі.
4. Прозорість діяльності Національного банку.
5. Інституційна, фінансова та операційна незалежність Національного банку [4].

З метою підтримання стабільності національної валюти відносно провідних світових валют, в межах макроекономічної і фінансової стабілізації та інституційного забезпечення конкурентоспроможності економіки, у Проекті Стратегії розвитку України у період до 2020 року визначені наступні заходи: сприяння зменшенню присутності іноземної валюти в операціях на внутрішньому ринку та як засобу заощаджень; введення режиму керованого плавання обмінного курсу з ефектом посилення гнучкості обмінного курсу гривні; забезпечення прозорості функціонування валютного сегменту ринку; створення та постійне удосконалення механізмів хеджування валютних ризиків; розбудова комплексної системи моніторингу валютних ризиків, удосконалення механізмів контролю та протидії спекуляціям, застосуванням пруденційних процедур для упередження валютних ризиків та недопущення формування інших дисбалансів, пов'язаних із здійсненням операцій капітального характеру в іноземній валюті; системне здійснення лібералізації валютного ринку на основі чітко визначених принципів, підходів та етапності; вжиття інших ринкових заходів, спрямованих на зниження рівня доларизації економіки, зовнішніх ризиків та удосконалення засад функціонування валютного сегменту грошово-кредитного ринку [6].

Також важливими напрямками вдосконалення грошово - кредитної політики України є забезпечення динамічного розвитку інструментів та інфраструктури фінансових ринків, що має стимулювати більш ефективне функціонування наявних інструментів фінансового ринку. А також сприяти встановленню рівних можливостей доступу до торгів з ОВДП для усіх учасників ринку. Стимулювати операції банків на ринку облігацій внутрішньої державної позики, у тому числі за рахунок розвитку механізмів надання ліквідності НБУ під заставу ОВДП. Удосконалити умови випуску ОВДП, упровадивши практику цільових випусків, у тому числі на фінансування довгострокових інфраструктурних та інвестиційних проектів.

Особливо важливим напрямом вдосконалення грошово - кредитної політики є поступовий перехід від політики фіксованого обмінного курсу до інфляційного таргетування. Політика фіксованого обмінного курсу вичерпала себе і є фактором, що обмежує темпи економічного зростання в Україні [5].

На сучасному етапі необхідно посилити роль облікової ставки, як базової ставки монетарної політики, при цьому процентні ставки за інструментами регулювання ліквідності будуть визначатися у тісній прив'язці до її рівня. Визначити чіткі принципи та правила використання операційних засад монетарної політики, які слугуватимуть критеріями оцінки правомірності застосування інструментів та процедур регулювання ліквідності.

Отже, з наведеної вище інформації стає зрозумілим, що в Україні існує можливість підвищення ефективності проведення грошово-кредитної політики.

Це дозволить покращити прогнозованість економічного розвитку країни і збільшити попит реального сектору на інвестиції, створити умови для розширення джерел фінансування підприємств і стимулювання економічного

розвитку, зниження інфляційних очікувань, підвищити стійкість економіки, грошово-кредитної і фінансової сфер.

Список використаних джерел:

1. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Колодізев О. М. Формування монетарної політики національного банку
3. в контексті забезпечення сталого розвитку економіки України: Монографія / О. М. Колодізев, І. О. Губарева, Є. М. Огородня. – Харків: ІНЖЕК, 2015. – 325 с.
4. Лютий, І. О. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг [Текст] : монографія / І. О. Лютий, О. М. Юрчук. – К. : Знання, 2011. – 357 с.
5. Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік [Електронний
6. ресурс]: <http://www.bank.gov.ua>
7. Савченко Т. Г. Інфляційне таргетування в Україні: проблеми впровадження та перспективи застосування / Т. Г. Савченко // Вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 1 (32). – С. 3-13.
8. Стратегія розвитку України у період до 2020 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

УДК 336.76

*Коломієць В.Л.
аспірант кафедри фінансів
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ДЕРЖАВНІ БАНКИ РОЗВИТКУ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Системна криза, з якою не вперше зіткнулася вітчизняна економіка, вкотре загострила увагу на відсутність та деструктивний характер функціонування окремих складових фінансової інфраструктури в Україні. Наразі в суспільстві та в наукових колах триває дискусія щодо подальших кроків в реформуванні економіки, необхідності застосування різноманітного фінансового інструментарію для стимулювання економічного розвитку.

Разом з тим, переважна більшість фахівців сходяться на думці, що першочерговим завданням є формування сприятливого інвестиційного клімату, який би дозволив максимально мобілізувати внутрішні ресурси та залучити іноземні капітали для швидких трансформаційних змін у реальному секторі [1-3].

Зарубіжний досвід дає можливість аналізувати різноманітні механізми стимулювання інвестицій в реальному секторі. Кожна з країн, що проводить реформування, формує власний портфель заходів, який враховує і поточний стан економіки, і тенденції національного фінансового ринку, і історичні фактори. В той же час, значна кількість науковців, характеризуючи процес реформ, акцентують увагу на необхідності функціонування в Україні державних банків розвитку [4-5].

Спрощено, завдання державних банків розвитку у «транзитивних» економіках можна звести до наступного:

- ✓ фінансування інвестиційних проектів, для яких характерний надмірний ризик, що, відповідно, ускладнює їх фінансування за рахунок приватних ресурсів;